

תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993¹

בתוקף סמכויותינו לפי סעיפים 9, 10, 11א ו-39 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), אנו מתקינים תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה -

"בעל מפעל מסוכן" - כל אחד מאלה:

- (1) בעל רשיון העסק או מבקש הרשיון, לפי הענין;
- (2) אדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בהנהלתו פועל העסק;
- (3) הבעל הרשום או המחזיק בנכס שבו מצוי העסק;

"הספר הכתום" - הפרסום של ארגון האומות המאוחדות Recommendation on the Transport of Dangerous Goods בנוסחו המעודכן מזמן לזמן, והפתוח לעיון הציבור בשעות העבודה המקובלות במשרד לאיכות הסביבה בירושלים ובמשרדי הלשכות המחוזיות של המשרד האמור;

"חומר מסוכן" - חומר, בכל מצב צבירה, שהוא בעל מספר או"מ, כמפורט בספר הכתום, וכמתואר בחלקים א' ו-ב' בתוספת הראשונה לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גרורים), התשל"ט-1978;

"מפעל מסוכן" - עסק טעון רישוי כמשמעותו בחוק, שבו מאחסנים, מוכרים, מעבדים או מייצרים חומרים מסוכנים או פסולת של חומרים כאלה, או שחומרים מסוכנים נוצרים בתהליך העיבוד או הייצור שבו;

"תקרית" לענין מפעל מסוכן - דליפה, שפך, פיזור או דליקה של חומר מסוכן או לידו, שלא בתהליך הייצור או העיבוד הרגילים.

נקיטת אמצעים להבטחת מטרות הרישוי

2. להבטחת מטרות הרישוי כאמור בסעיף 1 לחוק ינקוט בעל מפעל מסוכן בכל האמצעים הדרושים לטיפול בחומרים מסוכנים שבמפעלו, לפי מיטב הידע והטכנולוגיות המקובלות ובכפוף להוראות היצרן, לרבות אמצעים למניעת תקריות ולטיפול בהן.

כוח אדם מיומן

3. בעל מפעל מסוכן לא יטפל ולא ירשה לטפל בתחום מפעלו בחומרים מסוכנים אלא על-ידי כוח אדם מיומן שעבר הכשרה מתאימה.

תיק מפעל

4. (א) בעל מפעל מסוכן יכין ויחזיק תיק מפעל לטיפול במקרי תקלות ותקריות העלולות להתרחש אגב תפעול מפעלו והעלולות להוות סכנה לבני אדם ולסביבה (להלן - תיק מפעל).

(ב) תיק המפעל יכיל את המידע והפרטים כלהלן:

(1) תכנית המפעל ותיאורו, ובכלל זה פירוט של החומרים המסוכנים, סימונם ושיטות הטיפול בהם;

(2) פירוט והגדרה של תקלות ותקריות העלולות לקרות אגב תפעול המפעל;

(3) אמצעים קיימים במערכת הייצור למיגון מפני תקלות ותקריות כתוצאה מהתפוצצותם, התלקחותם או פיזורם בסביבה של החומרים המסוכנים;

(4) אמצעי בטיחות בתחום המפעל, לרבות אמצעי התראה, אמצעי נטרול, ציוד ומיגון אישי ומערך גילוי וכיבוי אש;

(5) תכנית היערכות של המפעל לטיפול בתקלות ותקריות כאמור בפסקה (2), שתכלול את אמצעי הנטרול הקיימים ואופן הפעלתם, פירוט כוח האדם המיומן לטיפול כאמור, תכנית עבודה להפעלת מערך כוח האדם והציוד, וכן פרטים בדבר דרכי קשר ודיווח לרשויות המוסמכות.

(ג) העתק תיק המפעל יימסר לרשות הרישוי ויעודכן מזמן לזמן.

דיווח על מצאי חומרים מסוכנים

5. בעל מפעל מסוכן יגיש לרשות הרישוי אחת לשנה, במועד שהיא תקבע ובמועדים נוספים בהתאם לצורך ולפי דרישתה, דין וחשבון ובו פרטים מלאים מעודכנים ונכונים על:

(1) סוגי החומרים המסוכנים, כמויותיהם ואופן השימוש בהם;

(2) פרטים על שינויים במערכת הייצור ובאופן השימוש בחומרים המסוכנים בתהליכי הייצור;

(3) אופן אחזקתם של החומרים המסוכנים בתחום המפעל לרבות פירוט תנאי האחסון (כגון טמפרטורה ולחץ), סוגי האריזות, אמצעי ההפרדה בין סוגי חומרים שונים וכן פרטים בדבר אזור האחסון ודרכי אחזקתו, לרבות דרכי גישה;

(4) אמצעים קיימים במערכת הייצור למיגון מפני תקלות ותקריות כתוצאה מהתפוצצותם, התלקחותם או פיזורם בסביבה של החומרים המסוכנים;

(5) אמצעי בטיחות בתחום המפעל, לרבות אמצעי התראה, אמצעי נטרול, ציוד ומיגון אישי ומערך גילוי וכיבוי אש;

(6) תיאור פליטות המפעל לסביבה, לרבות השפכים, הרכבם וכמויותיהם;

(7) תקלות ותקריות שאירעו בתקופה שלגביה מוגש הדין וחשבון.

תצהיר ודו"ח

6. (א) נכונות הדין וחשבון כאמור בתקנה 5 והפרטים הכלולים בתיק המפעל כאמור בתקנה 4, יאומתו בתצהיר של בעל המפעל.
- (ב) רשות הרישוי תמציא העתק הדינים וחשבונות ותיק המפעל, כאמור בתקנות 4 ו-5- לגורמים הנוגעים בדבר על פי דין, לבקשתם, ככל הנוגע לתפקידם ותחומי אחריותם.

שמירת דינים

7. הוראות תקנות אלה באות להוסיף על הוראות כל דין בענין חומרים מסוכנים ולא לגרוע מהן.

עונשין

8. העובר על הוראות תקנות אלה, דינו - מאסר ששה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

סייג למתן רשיון

9. לא יינתן רשיון עסק למפעל מסוכן אלא לאחר שרשות הרישוי וידאה קיומן של הוראות תקנות אלה לשם הבטחת מטרות הרישוי כמפורט בחוק ולאחר שקיימה התייעצות עם הרשויות והגורמים הנוגעים בדבר בהתאם לחוק; נימוקי ההחלטה בדבר מתן רשיון עסק כאמור יפורטו בכתב.

תחילה

10. תחילתן של תקנות אלה ששה חודשים מיום פרסומן.

כ"ט בתמוז התשנ"ג (18 ביולי 1993)

אריה דרעי	אורה נמיר	יוסי שריד
שר הפנים	שרת העבודה והרווחה	השר לאיכות הסביבה

¹ ק"ת 5539, התשנ"ג (10.8.1993), עמ' 1052.